

Ostrava mě přiměla žít přítomností

Rozhovor s představitelkou Rút, herečkou Pavlou Dostálovou

Jak vypadal váš život, než jste šla na DAMU?

„Hezky. Vyrůstala jsem v té (nikoliv v tom) Olomouci. Courala jsem se po ní s kamarádkama, učila se hrát na flétnu a navštěvovala dramaťák. Od dětství jsem totiž inklinovala k divadlu. Samozřejmě jsem byla pod vlivem tatínka, který tam dříve pracoval a bral mě s sebou. Zákulisí divadla pro mě bylo za odměnu, fascinovalo mě líčení a kostýmy. Ale paradoxně do dramaťáku mě přihlásila maminka. A po základní škole jsem chodila na střední pedagogickou školu v Přerově.“

Proč jste nešla rovnou na konzervatoř?

„Nedovolila mi to máma. Měla strach, že bych v Praze zvlčila. Tehdy jsem ji to měla za zlé, ale dnes jsem ji velmi vděčná. I tak jsem měla velmi divokou revoltující pubertu a kdo ví, jak bych dopadla, kdybych nebyla pod dohledem. Z té doby jsem si tedy odnesla “jen” dírky v nose po piercincích a bohužel i tetování.“

Dnes už je vnímáte jako přítěž?

„Ano. To tetování nic neznamena, ve čtrnácti jsem přišla do tetovacího salónu, ukázala na obrázek a řekla – tak třeba tohle. Tohle hloupé pubertální gesto mi už několikrát dokonce znemožnilo pracovat. Holt, za chyby se platí.“

V patnácti byste Prahu nezvládla, jak jste ji zvládla o pár let později?

„Vždycky jsem chtěla žít v Praze, ale když jsem se tam odstěhovala, nebylo to takové, jaké jsem si to představovala. První dva roky jsem se cítila hodně sama. Byla jsem zvyklá na to, že je tam se mnou kumpán táta. Tentokrát nebyl... a chyběl. A cesta od spolužáků k přátelům byla dlouhá. Začali jsme z jiného konce než většina ročníků. Zpravidla to bývá tak, že se stmelení kolektiv nově příchozích studentů, kteří se setkávají ještě před DAMU, postupně proměňuje v soubor individualit a osobností, které jdou po škole svojí cestou. My to měli naopak. Začínali jsme jako jednotlivci a teprve časem jsme se semkli. Přispěli k tomu různé nepříjemné situace (za které jsem ale dnes ráda), jako úprk režiséra týden před premiérou apod.“

Co vám na škole nešlo?

„Toho bylo! Například akrobacie. Nejsem vůbec sportovně založená a hodiny akrobacie pro mě byly opravdu někdy za trest. A také je moje velké téma sebekontrola. Jsem si vědoma toho, že jí někdy podléhám víc, než je při tvorbě žádoucí. Na tom budu muset ještě pracovat.“

Proč jste si po herectví přibrala i režii a dramaturgii? A mělo to smysl?

„Vždycky jsem byla ta, co si nehlédla jen svého a připomínkovala (v dobrém) i druhé. Také jsem připravovala pár lidí na přijímací zkoušky na DAMU a zjistila jsem, že mě to v podstatě baví. Tím, že jsem v posledním ročníku zanedbala oslovování divadel, ocitla jsem se po škole bez práce. Necítila jsem se připravena na angažmá a chtěla jsem prozkoumat divadlo i z jiné strany. Paradoxně mi

studium režie ukázalo, jak hrát, respektive jak pracovat. Měla jsem možnost si na vlastní kůži vyzkoušet, co všechno režisér od herce potřebuje. Samozřejmě, že nám vše během studia herectví říkali, ale někdy to člověk pochopí až mnohem později.“

Co jste třeba pochopila až později?

„Třeba to, že herec musí být režisérovi partnerem, a že nese stejně velkou zodpovědnost za inscenaci. Je na režisérovi, aby herci řekl svoji představu, směřoval ho, ale jenom herec je ten, který postavu vystaví a jen tolik energie, kolik do práce investuje, se v postavě objeví. S tím nic režisér neudělá. Pochopila jsem, že práce na roli není pouze tady a teď, ale že důležitou složkou je domácí příprava. Hledání inspiračních zdrojů, čtení textu apod. Herec by také měl nabízet varianty řešení situací, aby měl režisér z čeho vybírat. Protože když není z čeho, není ani co. Víím, že tohle je například věc, na které musím já ještě pracovat. Nebát se a nabízet.“

Nebudete, díky všemu tomu vzdělání, o to víc pociťovat, že byste si ráda dělala věci po svém?

„Určitě ne. Já si o sobě nemyslím, že jsem režisér, zaměřím se na detail a unikne mi celek. Chci hrát. Ale díky tomu, že jsem si zkusila, jak je režie složitě povolání, tak se vždy budu snažit jít režisérovi naproti. Jde hlavně o důvěru. Když mi dal režisér důvěru tím, že mě obsadil, stejně já tak důvěřuju jemu - ví co a proč dělá.“

Kdybyste sama sebe měla režírovat...

„Ne, proboha!!! Já se sebou musím žít!“

Kdybyste sama sebe měla režírovat, do jakého typu rolí byste se obsadila?

„Cítím se jako dravější typ, mám pocit, že ve mně koluje trochu maďarské krve po babičce. Ale dostávám častěji role naivních dívek. Ale nevadí mi to, prozkoumávám si tím jen další části sebe.“

Jaké divadlo byste ráda dělala? Konvenuje Aréna s vaší představou ideálního souboru?

„Úplně! Já se přiznám, že jsem Arénu moc neznala. Než jsem přišla do Ostravy, viděla jsem jen Racka, Dezertéra z Volšan a něco na záznamu. Slyšela jsem o ní hodně, měla jsem ji v povědomí, ale Ostrava byla prostě příliš daleko. Když jsem Arénu poznala trochu blíže, strašně mě potěšilo, že můžu být součástí právě tohoto divadla. Ctí se zde autor, hledají se v daném textu situace, vztahy, motivace, jednání. Přesně takové divadlo já chci dělat.“

Do Arény jste přišla proto, že Tereza Dočkalová odcházela do Prahy. I pro ni byla Aréna první angažmá – bavily jste se na tohle téma? Dávala vám nějaké rady?

„Byla mi velkým průvodcem jak Ostravou, tak divadlem. Všichni jsou tu ke mně vstřícní, ale ona byla ta, která mě chytla za ruku a řekla – neboj se a pojď tady s námi být!“

Pocházíte z Olomouce, studovala jste v Praze. Jak vnímáte Ostravu?

„Znala jsem jen Důl Hlubinu, který jsem si zamilovala. Ale nic víc. Pocházím z Olomouce, studovala jsem v Praze, provázím na zámku v Lednici, mám ráda starou architekturu. Takže příchod do Ostravy byl pro mě malinko šokující. Její vzhled má úplně jiný ráz, než města, na která jsem zvyklá. Avšak včera nám režisér naordinoval jeden den odpočinek, který jsem využila k tomu, abych se s Ostravou

sblížila. A povedlo se. Objevila jsem krásná místa. Já to říkám o Praze, ale teď zjišťuju, že to spíše patří Ostravě - – je to ušmudlaná stařena, která si zaslouží péči a lásku.“

Co vás v Aréně překvapilo? Tedy co bylo jinak, než jste čekala?

„Asi celý způsob myšlení toho divadla. Já jsem poslední dva roky trávila v Divadle na Vinohradech, kde jsem jako režisérka dělala asistenturu. To divadlo je kolos, velká instituce, v níž se vztahy zákonitě rozmělní. Tady je to velmi semknuté, intimní. Já o Aréně tvrdím, že jsou tady pankáči, živočišní, hraví. Vůbec nemám pocit, že chodím do práce, ale spíše do herny a nechci jít domů 'po o'.“

Je ještě něco jinak ve vašem životě?

„Hodně věcí. Žila jsem s partnerem, který měl sedmiletého syna, měli jsme dva pejsky. Jenže to bohužel nevyšlo. Odešla jsem do cizího města a kus svého života zanechala v Praze. Je někdy těžké být tady úplně sama. Na druhou stranu je hezké, začínat s čistým štítem, na novém místě, poznávat nové lidi. Je mi tu dobře, Ostrava mě přiměla žít přítomností. A je to krásné.“

Je něco, co si intenzivně přejete nebo na co často myslíte?

„Často myslím na svého tátu, který zemřel. Zajímalo by mě, co by si myslel o mé cestě divadlem. Asi bychom se hádali jako psi, protože jsme měli na divadlo úplně jiný názor. To je to přání - moc bych se chtěla pohádat s tátou (*smích*)!“

Nyní zkoušíte Bílého muže a Rudou tvář, kde hraje postiženou dceru Rút, Židovku. Jaká je to role z pohledu do ní obsazené herečky a z pohledu dramaturgyně-režisérky?

„Z pohledu herečky jsme se s Rút ještě úplně nepotkaly, zatím kolem sebe kroužíme. Hledám její způsob myšlení, který mám zachycený zatím jen útržkovitě, nepropojeně. Rút ve hře skoro nemluví, minimálně o sobě prozrazuje slovem, takže je opravdu jen na mě a režisérovi najít její podobu, povahu a logiku. Co všechno vnímá, kdy si přemýšlí v rámci svého světa? Jak se projevují navenek její nálady a touhy? Půjčila jsem si pár knih o tělesně a mentálně postižených lidech, dívala jsem se na nějaké dokumenty a filmy a ještě mě čeká návštěva ústavu. Je to pro mě velmi složitý úkol, ale jestli má ze mne promluvit režisérka, tak ta říká - buď ráda, že něco takového můžeš poznat a hrát! A herečka odpovídá - jsem ráda. Velmi.“

A co vám říká režisér André Hübner-Ochodlo?

„Dává mi velkou svobodu v hledání. Nechává opravdu na mě, jak logiku Rút vystavím. Akceptuje moje vidění role a snaží se mi v něm pomoci. André je ztělesněná pozitivní energie. Jestli je někdo bílý mág, tak je to právě on! A co říká? Spoustu polských slov, které neumím zopakovat, ale překvapivě jim rozumím. A to je důležité.“

Ptala se Alice Taussiková